

MAKRO GÖRÜŞ

Ödemeler Dengesi

Eylül 2021

Şakir Turan

turans@tskb.com.tr

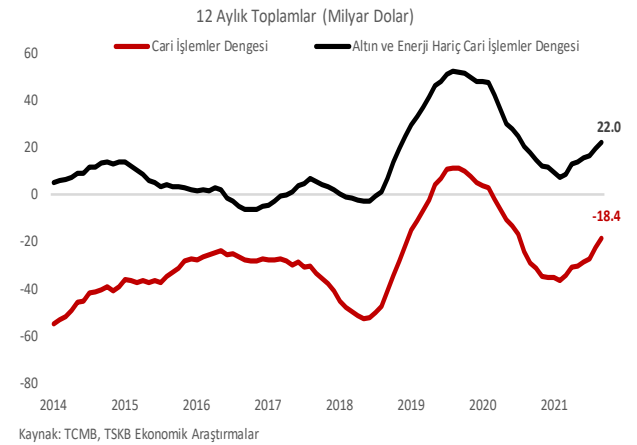
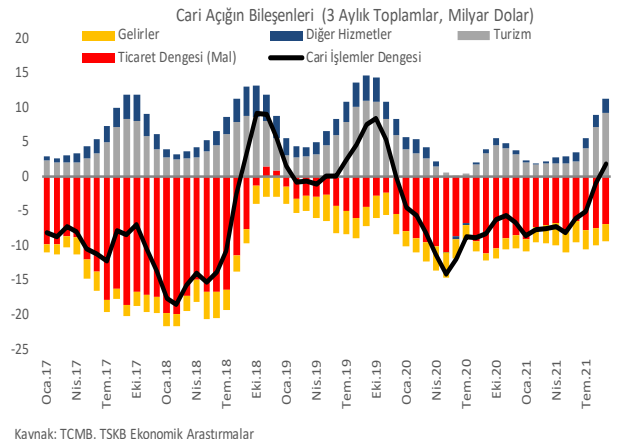
TSKB Ekonomik Araştırmalar

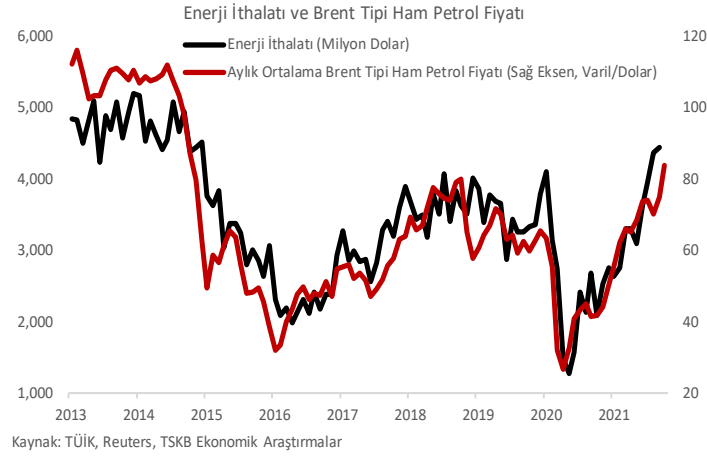
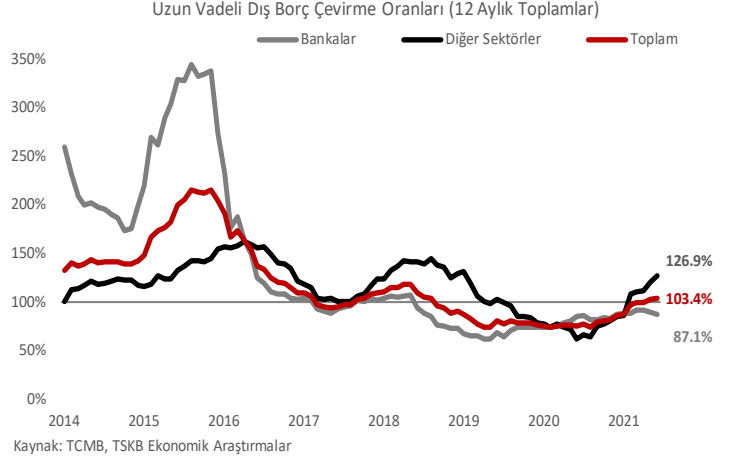
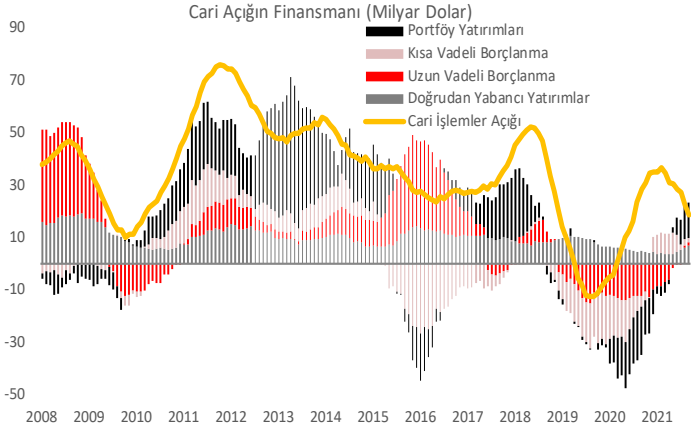
Eylül'de cari işlemler hesabı yine fazla verdi. 2020 Eylül'de 2,3 milyar dolar açık veren cari işlemler hesabı 2021'in aynı ayında 1,7 milyar dolar fazla verdi. Aynı dönemde altın hariç cari fazla 944 milyon dolardan 1,9 milyar dolara yükselirken, enerji hariç denge 9 milyon dolar açıktan 5,3 milyar dolar fazla şeklinde iyileşme kaydetti. Böylece 2020 Eylül'de 3,3 milyar dolar olan altın ve enerji hariç çekirdek cari fazla 2021 Eylül'de 5,6 milyar dolara çıktı. Bu gelişmelerle 12 aylık toplam cari açık Ağustos ayındaki 22,4 milyar dolardan 18,4 milyar dolara gerilerken, altın ve enerji hariç çekirdek cari fazla 19,7 milyar dolardan 22,0 milyar dolara yükseldi.

Eylül'de dış ticaret açığındaki daralmaya ek olarak hizmet dengesindeki iyileşme cari işlemler fazlasını oluşturmasını sağladı. Eylül'de altın ithalatındaki keskin gerileme devam ederken, enerji ithalatındaki artış dış ticaret açığındaki iyileşmeyi sınırladı. İhracatta güçlü artış sürerken, ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığı yıllık bazda %72,7 daralarak Eylül 2020'deki 3,8 milyar dolardan 1,0 milyar dolara indi. Aynı dönemde hizmet kalemleri geçen yıla kıyasla belirgin şekilde toparlanarak cari dengedeki iyileşmenin temel faktörü oldu. Eylül 2020'de 1,7 milyar dolar hizmet dengesindeki fazla 2021 Eylül'de 3,7 milyar dolara yükseldi. Bu dönemde taşımacılık gelirlerinde artış 407 milyon dolar olurken, seyahat gelirleri 1,6 milyar dolardan 3,0 milyar dolara yükselerek hizmet dengesindeki iyileşmede en önemli rolü oynadı. Ayrıca telekomünikasyon, bilgisayar ve bilgi hizmetlerindeki net gelir oluşumu cari dengeye olumlu katkı yaptı. Öte yandan, birincil gelir dengesindeki açığın genişlemesi ve ikincil gelir kalemlerindeki sınırlı gerileme bu dönemde cari dengedeki iyileşmeyi sınırladı.

Eylül'de portföy yatırımları ve doğrudan yabancı yatırımlara ek olarak net hata-noksan kaynaklı girişler rezervlerde hızlı artışa yol açtı. Eylül'de 2021'de doğrudan yabancı yatırım kaleminde 1,0 milyar dolarlık net giriş olurken, bunun 726 milyon dolarlık kısmı gayrimenkulden kaynaklandı. Bu dönemde portföy yatırımı kaleminde ağırlıklı olarak tahvillere yönelik taleple 1,2 milyar dolarlık net giriş oldu. Uzun vadeli dış borçlanmada net 224 milyon dolarlık borçlanma yapılırken, kısa vadelerde net 156 milyon dolar ödeme gerçekleşti. Eylül'de bankacılık sektörünün uzun vadelerde borç çevirme oranı %84,9 olurken, diğer sektörlerde ve toplamda sırasıyla %165,9 ve %116,8 seviyelerinde oluştu. Eylül itibarıyla 12 aylık toplamda borç çevirme oranları bankacılıkta %87,1, diğer sektörlerde %126,9 ve toplamda %103,4 seviyesinde bulunuyor. Bu ortamda resmi rezervler 5,6 milyar dolar artarken, net hata-noksan kaleminden yaklaşık 1,8 milyar dolar giriş gerçekleşti. Böylece Ocak-Eylül döneminde net hata-noksan kaleminden giriş 13,5 milyar doları buldu.

Bu sonuçlarla 2020 ilk dokuz ayda 28,3 milyar dolar olan cari açık 2021'in aynı döneminde dış ticaret açığındaki gerileme ve hizmetlerdeki toparlanma ile 11,7 milyar dolara indi. Dış ticaret tarafında altın ithalatındaki gerileme ve ihracatın güçlü performansı öne çıktı. Hizmetler tarafında ise hem turizm hem de taşımacılıktaki güçlenme dikkat çekerken, birincil gelir hesapları cari açıktaki iyileşmeyi sınırladı. Ekim ayına ait öncü veriler, ihracatın gücünü koruduğuna işaret ederken, turizmin cari dengedeki toparlanmaya yaptığı katkının sürdüğüne işaret ediyor. Öte yandan, enerji fiyatlarındaki yüksek seviyeler dış ticaret ve dolayısıyla cari işlemler dengesindeki iyileşmeyi sınırlıyor. Kasım ve Aralık aylarında turizmden gelecek katkının azalacak olmasıyla yıllıklandırılmış cari denge rakamlarında iyileşmenin duraksayabileceğini düşünüyoruz. 2021 genelinde cari açığın 14,3 milyar dolar seviyesinde gerçekleşebileceğini hesaplıyoruz. 2022 yılında ise turizmdeki toparlanmanın sürmesiyle hemen hemen bu seviyelerde kalacağını tahmin ediyoruz.

TSKB

TSKB Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81 FİNDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

(90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2021 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu döküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamiyle kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.